No. 264. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Nieuws-

Wetenschappelijk Blad.

Dingsdag 7 November

Frankrijk.

Parijs, den 2den November.

Eindelijk behelst de *Moniteur* heden morgen weder een tweetal brieven van den luitenant generaal *Valée* aan den president van den raad en den oorlogsminister, beide van den 22sten oktober, alsmede eene opgaaf van het getal gesneuvelde en gekwetste officieren en der geblevene soldaten, benevens eene opgaaf van het in Constantine buit gemaakte materieel; intusschen ontbreekt nog het officieel verslag der belegerings-operatien, waarvan de oorzaak aan de verwonding van den chef van den staf, den generaal *Perregaux*, wordt geweten. In de beide voormelde brieven zegt de generaal *Valée*, hoofdzakelijk, dat de rust te Constantine bleef heerschen en de inwoners, zelfs de aanzienlijken, langzaam terug keerden; de aan de poort Bab-el-Oued ingestelde markt werd dagelijks van levensmiddelen voorzien; verscheidene Arabische chefs hadden zich tot de levantie van slagtvee verbonden en een bunner reeds 150 stuks runderen geleverd; de bevolking der stad zijn met de kosten voor de leverantien van het leger belast, welke door het bestuur over de burgers moet worden omgeslagen; de artillerie hield zich bezig met de inzameling der wapenen en het opmaken van het gevonden materieel. Uit vrees voor het slechte weder had de generaal het zware belegeringsgeschut op Medjez-el-Hamar terug gezonden, om het verder op Bona te rigten, waar hetzelve, blijkens een ander berigt, den 26sten october aangekomen is; de generaal had de vorming bevolen van een bezettingskorps van 2,500 man van alle wapenen, bestemd om het garnizoen van Constantine uit te maken, en naar de generaal oordeelt, sterk genoeg, om de stad te bewaren en den noodigen invloed op de naburige stammen uit te oefenen; hetzelve zou voor zes maanden van de noodige levensmiddelen en munitie worden voorzien; de generaal zou zijne maatregelen nemen om tegen het eind van de maand in het kamp van Medjez-el-Hamar terug te zijn. De generaal *Valée* besluit zijn rapport aan den president van den raad, met de volgende beschouwing:

« De val van Constantine heeft eenen grooten weerklank in dit gedeelte van Afrika gemaakt. Uit de rapporten die ik dagelijks ontvang, blijkt mij dat de Arabieren tot op het laatste oogenblik de inneming van de stad voor onmogelijk hielden. Een groote schrik is op de bemagtiging gevolgd en de Arabieren hebben een groot denkbeeld van de magt der Franschen er door bekomen. De invloed welken Constantine altijd op het land heeft uitgeoefend is u bekend, mijnheer de graaf. Op 40 uren van de zee, te midden van een bevolkt land, was deze stad zoo wel de markt- als de wapenplaats van het gewest; en ofschoon zij zich tegenwoordig in de magt der christenen bevindt, kunnen de Arabieren er niet toe besluiten om hunne betrekkingen met haar af te breken. Hunne blikken kunnen zich buitendien op geene andere stad vestigen, dewijl de val van Constantine de doet vervallen.

» De stammen rondom Constantine verblijvende, zijn minder krijgzuchtig en meer aan den landbouw gewoon, dan die van andere deelen des regentschaps. Het land levert granen in overvloed op, en juist Constantine is de plaats waar de Arabieren sedert onheugelijke tijden dezelve ter markt brengen.

» Onze positie schijnt mij derhalve onder alle oogpunten gunstig. Het garnizoen dat ik te Constantine zal laten, zal 's Konings gouvernement in staat stellen, om ten opzigte van dit gewest het besluit te nemen dat hetzelve het gepaste zal schijnen, en zoo het doelmatig oordeelt om hetzelve in het voorjaar van daar terug te trekken, zal het door het gunstige weder geene moeijelijkheid ondervinden om zich naar Bona te begeven."

Wanneer men zich te binnen brengt dat in de vroeger publiek gemaakte berigten het gedeelte, waar over het gewest van Constantine gesproken werd, was terug gehouden, en thans de bovenstaande zinsneden leest, waarin de generaal *Valée* wel niet bepaald het blijvend bezit aanbeveelt, maar de voordeelen daarvan doet uitkomen, dan moet men zich genaakt te denken, dat in de bureaux der ministers de beschaafde kaart van de laatste depêches is gelegd, of dezelve mogelijk nog slechts bij verkorting zijn gegeven.

Wat de officiele lijst der geleden verlieren aangaat, volgens dezelve zijn er 14 officieren gesneuveld, waaronder de opperbevelhebber *Damremont*, de kolonel *Combes* en twee bataillonschefs, voorts 38 officieren gekwetst, en 5 aan ziekte overleden; van de onderofficieren en soldaten waren er 86 gesneuveld, 468 gekwetst en 43 aan ziekte overleden; derhalve 148 dooden en 654 gekwetsten; het verlies aan paarden had bedragen 237. De naamlijst der geblevene onder-officieren en soldaten wordt nog niet gegeven; wanneer men echter het getal der gesneuvelde en gekwetste officieren nagaat, kan men ligt vooronderstellen dat hun getal, in verhouding tot de laatste, grooter moet zijn dan opgegeven wordt.

Het getal van het in de vesting gevonden materieel bedraagt 59 vuurmonden, 35 affuiten, meest beschadigd; 5000 gevulde kogels, 500 bommen, 1100 geweren, 200 pistolen, 100 sabels, 6500 kilogr. kruid; en 20,000 arabische infanterie-patronen, voorts eenig materieel van franschen oorsprong, waarschijnlijk op den vorigen togt verloren.

Ofschoon het officieel rapport van het beleg nu nog ontbreekt, wordt hetzelve reeds tragewoog aangevuld door het aantal ontvangene bijzondere berigten. Uit deze blijkt, onder anderen, dat de eerste batterijen den 7den op de hoogte van Mansoura werden gevestigd; doch uithoofde van den verren afstand, op 1200 ellen, konden deze weinig nadeel toebrengen. Terwijl men daarmede van den 7den tot den 9den, onder een verschrikkelijk weder, bezig was, bezetteden de beide eerste brigaden, onder den hertog *van Nemours* en den generaal *Trezel*, de hoogte van Coudiat-Atij; met de grootste inspanning bragt men derwaarts het zware geschut, zijnde de weg zoo doorweekt, dat men, volgens een bijzonder berigt, tot 50 paarden voor elk stuk moest aanspannen. Den 9den werd de brigade *Rulhieres* op den weg naar Coudiat-Atij door 3 à 4000 kabaïlen uit de stad overvallen, en de vijand door den bijstand van andere troepen met moeite in de stad teruggedreven. Terwijl op den 10den het vuur, ter hoogte van Mansoura, van wegen nog werd voortgezet, arbeidde men met alle krachten aan eene batterij op de hoogte van Coudiat-Atij, waar het voornaamste aanvalspunt was; iets hetgeen men wat laat schijnt ingezien te hebben. Op den 10den was de toestand zoodanig, dat in een Krijgsraad de vraag werd behandeld, of men al of niet den volgenden dag zou aftrekken. Op den 10den kon eene batterij op den Coudiat-Atij haar vuur openen; zij was echter nog op te verren afstand om bres te schieten, doch door den moed der artillerie en genie gelukte het dien dag eene tweede, op 60 ellen van de plaats, op te rigten. Deze batterij had in den loop van den 12den eene breede bres geopend. Het was in den morgen van dien dag, dat de generaal *Damremont* de positie welkende verkenden, door een kanonkogel werd weggenomen. Den dag van den 12den en in den nacht op den 12den en 13den werd het vuur van wederzijden met hevigheid voortgezet. De storm werd tegen den volgenden morgen bepaald, en met verlangen te gemoet gezien, want iedere officier en soldaat, begreep dat men tot elken prijs de stad moest, zoo niet het leger allengs door het vijandelijk vuur, de ziekten en ontbeeringen zoude vernield worden. In den morgen van den 13den hield het vuur op en zag men de stormkolonnen in een oogenblik op de bres; daar, werden de kolonels *Lamoricière* en *Combes* gekwetst en bleef de helft der voorste troepen, uit Zouaven bestaande, benevens een aantal officieren. De belegerden verdedigen zich dapper in de gecreneleerde huizen, legden brandzakken kruid aan om dezelve te doen opensprin[illegible] inkkig vatteden deze vuur, waardoor 150 à 200 [illegible] dood, verbrand of gekwetst werden. Dit gaf een [illegible] ling; onze troepen welken naar de bres terug, doch [illegible]

kolommen ondersteund, drongen zij weer voorwaarts, en na een een verbitterd en bloedig gevecht van vier uren, was de stad eindelijk in onze handen. De plundering duurde tot des avonds voort.

— Tijdens de jongste berigten uit Madrid van den 24sten hielden de cortes zich bezig met de in 1835 met het huis *Rothschild* gesloten overeenkomst voor de exploitatie der kwikzilvermijnen van Almaden aan dit huis verleend tegen eene uitkeering van 54 ten honderd. Eene wegens die zaak benoemde commissie was van meening geweest, dat het kontrakt behoorde verbroken en de mijnen voor rekening van het gouvernement moesten beheerd worden. De minister oordeelde, dat de zaak de regtbanken betrof, die zouden te onderzoeken hebben, of het huis *Rothschild* de aangegane verbindtenissen was naargekomen.

— Bij een koninklijk dekreet van den 24sten werd de oprigting in elke provincie van een of meer bataillons nationale militie bevolen, bestaande uit mannen van 17 tot 40 jaren bestaande, die enkel met de verdediging van het gewest zouden belast zijn.

— In de bijzonderheden berigten uit Spanje wordt vermeld, dat de thans in Navarre teruggekomen karlisten een rijken buit aan kleederen, levensmiddelen en geld hebben medegebragt, alsmede omtrent 2000 jonge vrijwilligers van Kastilie. Op den laatsten togt hadden de karlisten van hunne bataillons een aantal manschappen verloren, die thans in de streken van Burgos en Rioja rondzwierven, en voor eigen rekening oorlog voerden. Zoo overigens de hoofdstad en het middengedeelte van Spanje vooreerst bevrijd waren, had men nieuwe vrees te koesteren voor Pampeluna, hetwelk reeds geblokeerd en van Frankrijk afgesneden was, 't welk daarbuiten een verdeeld garnizoen had; omtrent Bilbao was men ook niet gerust. Het plan der karlisten zou zijn, om den geheelen linker Ebro-oever te bezetten, van Lodosa af tot Tudela toe, Sanguesa, Tafala, Olite en Viana in deze linie begrijpende.

De generaal *Lorenzo*, die de karlisten tot aan den Ebro met eene magt van 6000 man heeft begeleid, zonder hen ergens aan te vallen, is met 4000 man, onder *Ulibarri* en *Leon Iriarte*, verstrekt. Men meende dat hij eene observatie-linie aan den Ebro zal vestigen.

Volgens de jongste berigten zou don *Carlos* incognito met eene der afdeelingen van *Zariateguy* den Ebro zijn overgetrokken.

— Ter beurze van heden (3 *November*) was de notering der fondsen: 5 pCt. 109,60; 3 pCt. 81,30; Nap. renten 99,60; Sp. Arduin 20½; Pass. 4½; Rom. I. 106½.

van den 4den November.

Op de thuilerien is gisteren avond een tweeden raad van ministers onder voorzitterschap van den koning gehouden.

— Heden wordt over geheel Frankrijk met het werk der verkiezingen in de kollegien een aanvang gemaakt. Men zal zich heden in meest alle plaatsen met de organisatie der bureaux bezig houden, en zullen eerst morgen de keuzen kunnen uitgebragt zijn.

Men verzekert dat een eerste voorstel, hetwelk door de voornaamste oppositieleden na de opening der kamer en na de discussie in het adres zal gedaan worden, bestaan zal in de voordragt, dat Algiers en de overige punten van Afrika een integrerend een van Frankrijk zou verklaard worden en dezelfs 87ste departement zou uitmaken. Al de leden van de zuidelijke departementen zullen zich hoogstwaarschijnlijk voor zulk een voorstel verklaren, waarbij men rekent, dat zich voorts stemmen uit al de deelen der kamer zullen voegen, en het voorstel alzoo de meerderheid voor zich zal krijgen.

— De *Moniteur* behelst een rapport van den minister van binnenlandsche zaken over eene nieuwe organisatie van zijn departement.

— Het eerste nommer van den *Courier de Bordeaux*, het nieuwe blad van den heer *Bonfrede*, behelst een berigt aan zijne stadgenooten, waarin hij hun te kennen geeft, dat hij zich voortaan niet zoo eigenlijk gezegde polemiek zal inlaten. Hij zal zijne denkbeelden op eene bepaalde en duidelijke wijs uiteen zetten, en aan anderen de vrijheid laten om dezelfde onderwerpen onder andere oogpunten te beschouwen.

— De reis van den prins *van Joinville* naar Brazilie schijnt geheel opgegeven. De *Hercules* wordt thans gezegd, dat zich bij het eskader in den Levant, onder den scheepshoofd *Gallois*, zal voegen. Genoemd eskader is omtrent half October ter reede van Smyrna gekomen.

— De heer *Thiers* heeft laatstelijk een uitstap naar Rijssel en Gent gedaan, en zulks, zoo men zegt, ter zake eener industriele onderneming. Hij zou voornemens zijn eene maatschappij voor linnen- en louwfabrikaadje tot stand te brengen.

— De legitimistische bladen hebben een' nieuwen titel voor den hertog *van Bordeaux* uitgedacht; zij noemen hem thans den graaf *van Chambord*.

— In berigten uit Bona van den 25sten wordt gemeld, dat aldaar talrijke detachementen van Constantine, de gekwetsten en zieken begeleidende, aankwamen. De prins *van Joinville* werd er den volgenden dag verwacht. Naar het verhaal der soldaten lagen de straten van Constatine, vier dagen na de inneming, nog met lijken bedekt. Het bloedbad in de stad moet groot geweest zijn.

— De heden ontvangen berigten uit Madrid gaan tot den 26sten In weerwil van den tegenstand des ministers hadden de cortes zich met het voorstel der commissie in de zaak van het kontrakt met het huis *Rotschild*, omtrent de mijnen van Almaden, vereenigd. De ordonnantie van 4 Junij 1835, onder het ministerie *Toreno* genomen, waarbij het gouvernement den voortduur van het kontrakt na drie jaren tijdsverloop toestond, is daarbij voor onwettig verklaard. Het besluit werd met eene meerderheid van 101 tegen 9 stemmen genomen. Men houdt het er voor, dat deze stemuitbrenging minder is geschied uit het belang van het financieel oogpunt, dan uit partijgeest, daar de oppositie, de lieden namelijk die de meer overdrevene beginsels zijn toegedaan en de vorige aanhangers van *Mendizabal*, het tegenwoordig bestuur weder zoeken te doen vallen.

— De berigten van de grenzen houden niets bijzonders. Zij bevestigen slechts den overtogt van don *Carlos* over den Ebro, terwijl in een brief uit Santander van den 28sten daarbij gevoegd wordt dat de pretendent zich verder op Orduna gerigt had, om in Biscaye te trekken.

— Ter beurze hield men zich meer met de begonnen verkiezingen bezig dan met den koers der fondsen. Men was niet zonder bezorgdheid over de likwidatie van den volgenden dag, die namelijk van de industriele aandeelen, waarvoor, door den zeer afwisselenden koers, geweldige sommen moesten worden bijgepast. De notering was heden (4 *November*) 5 pCt. 109,60; 5 pCt. 81,40; Nap. renten 100; Span. Arduin 20, Pass. 4⅝; Rom. I. 106¾.

Duitschland.

Te Aschaffenburg zijn de zeven Bavarische bataillons, tot

Z. K. H. de erfprins *van Oranje*, onder den naam van graaf *van Buren* reizende, is onze stad gepasseerd, naar 's Gravenhage terugkeerende.

— De tweede kamer der Saxische standen heeft den 21sten een voorstel van den afgevaardigden *Wieland* goedgekeurd, strekkende om het gouvernement te verzoeken aan geene roomsche geestelijken posten te verleenen, die op een jesuiten-collegie gestudeerd hebben. De voorsteller grondt zich op art. 96 der constitutie, hetwelk de toelating van jesuiten ontzegt.

— Te Weenen is den 25sten October overleden, de luitenant veldmaarschalk baron *von Mengen*, een man van vele verdiensten.

— Uit Messina schrijft men, onder dagteekening van den 14den October: „De ramp, die ons reeds sedert verscheidene dagen scheen te bedreigen, heeft ons thans werkelijk getroffen. De cholera heerscht in onze stad, en heeft reeds verscheidene slagtoffers weggesleept. De ontsteltenis is groot, ofschoon men zich met de hoop vleit, dat thans, nu het geheele jaargetijde voorbij is, deze ziekte hier geene groote verwoestingen meer zal aanrigten. Te Catania en in alle de overige gedeelten van het eiland is zij bijna geheel verdwenen."

Blijkens andere berigten uit Italie heeft men den 16den October te Genua een *Te Deum* wegens het ophouden der cholera gezongen, en is om diezelfde reden door de regeringen van Modena en Lucca, de gemeenschap met den Kerkelijken Staat, Livorno en Pisa thans geheel vrijgesteld.

— Uit Konstantinopel schrijft men van den 11den october, dat de spanning tusschen den franschen gezant, Baron *Roussin* en de Porte, over de aangelegenheden van Tunis, blijft voortduren. De gezant scheen nadere instructien uit Parijs af te wachten. Een deel der franssche vloot in de Middellandsche zee, den 14den dezer volgende, was in de nabijheid van Tenedos aangekomen. — De russische gezant *von Butenief* werd nog in dat jaar uit Rusland te Konstantinopel terug verwacht. De consul-generaal baron *Ruckmann* zou weder naar zijn' post te Bucharest terug keeren. — Een nieuwe engelsche stoomboot, voor de dienst op de Zwarte zee bestemd, was te Malta afgevaren. — De pest had in de jongste dagen bijna geheel opgehouden. De geneesheer *Bulard* zette te immiddels zijne nasporingen omtrent de ziekte in den toren van Leander voort. — In een, voor het schijnt, half officiel schrijven uit Smyrna, met den jongsten post van daar ontvangen, wordt met opzigt tot de betrekkingen tusschen den Onder-koning van

Egijpte en de Porte de meening bepaaldelijk uitgedrukt, dat er aan geene verzoening te denken valt, zoo lang Engeland en Frankrijk *Mehemed*-ali, 't zij openbaar, 't zij in het geheim ondersteunen.

In de jongste berigten uit Teherán wordt gesproken van een nieuwen opstand in de zuidelijke gewesten van Persie; het gezag van den Schach werd er openlijk miskend.

— Te Weenen waren den 28sten october genoteerd: 5 pCt. Met. 105 7/8; 4 pCt. 100 5/8; 3 pCt. 78 11/16; Bankactien 1398.

Nederlanden.

Parma den 6den November.

Uit 's-Gravenhage schrijft men van den 5den dezer:

» Gisteren avond is Z. K. H. de Erfprins *van Oranje*, van Hoogstdeszelfs reize naar Duitschland en Italie, alhier teruggekeerd. Het is onnoodig te melden, hoe droevig de ontmoeting was tusschen Z. K. H. en de leden van Hoogstdeszelfs doorluchtig gezin, die gedurende 's Prinsen afwezigheid, in den diepsten rouw gedompeld geworden zijn.

» Maar men verzekert, zal er binnen kort eene groote promotie bij het leger plaats hebben.

» Men vernoemt, dat onlangs het ontwerp, tot het brengen eener uitwatering in zee, door middel van het kanaal naar Scheveningen, goedgekeurd geworden is, en met den arbeid tot ten uitvoerlegging van hetzelve, spoedig aangevangen zal worden."

— Bij koninklijke besluiten zijn de weleerwaarde zeer geleerde heeren *M. J. van Nimwegen*, president te Vlissingen, *P. van Assen*, president te Ferwerd, en *L. F. Serrurier*, predikant der waalsche kerk, te Haarlem, emeritus verklaard geworden.

— Op de voorgedragene staatsbegrooting voor den jare 1838, is het Departement van buitenlandsche zaken uitgetrokken voor eene som van *f* 797,600, om te slaan als volgt:

1°. afd. *Kosten voor het departement* *f* 93,600, als: tractementen, toelagen en daggelden *f* 71,800, reis- en verblijf-kosten *f* 1000, bureau- en lokaal-behoeften *f* 20,800.

2°. afd. *Kosten vallende op de buitenlandsche zendingen en consulaten* *f* 436,000, als: gewone zendingen *f* 339,225, waarvoor slechts uitgetrokken is *f* 331,000; buitengewone zendingen *memorie*; equipement- en reiskosten voor de buitenlandsche zendingen *f* 15,000; consulaten *f* 69,000, waarvoor slechts *f* 60,000 is uitgetrokken; briefporten door de gezanten en consuls betaald wordende, en andere verschotten aan dezelve terug te geven, *f* 30,000.

De gewone zendingen bestaan in: Amerika, tractement van den zaakgelastigde *f* 12,000; Baden, idem van den Minister-resident *f* 7000; Beijeren, Brazilien en Columbia *memorie*; Denemarken, tractement van den gezant en secretaris *f* 20,000; Duitsche Bondgenootschap, idem van den gezant, die tevens geaccrediteerd is bij de heren van Nassau en Hessen, en van den raad van legatie, tevens zaakgelastigde bij de vrije stad Frankfort *f* 22,000; Frankrijk, idem van gezant en raad van legatie *f* 44,000; Groot-Brittannie idem van den gezant, raad van legatie en particulier secretaris *f* 56,600; Hanzesteden, idem van den minister-resident *f* 6000; Mexico *memorie*; Oostenrijk, idem van den gezant en raad van legatie *f* 28,000; Ottomannische porte, idem van den zaakgelastigde en kosten voor het onderhoud van het bruikbaar gebleven gedeelte van het Nederlandsche paleis te Pera *f* 11,125; Portugal *memorie*; Pruissen, tractement van den gezant en secretaris, *f* 28,000; Rome idem van den zaakgelastigde, *f* 7000; Rusland, idem van den gezant en secretaris, *f* 44,000; Sardinie, idem van den Minister-resident, *f* 7500; Sicilien (de beide) *memorie*; Spanje, idem van den zaakgelastigde *f* 10,800; Wurtemberg, idem van den zaakgelastigde *f* 6000; Zweden, idem van den gezant en secretaris *f* 22,000; Zwitserland *memorie*; tractement van den secretaris van legatie bij de centrale Commissie voor de Rijnvaart te Mentz *f* 2000, honoraria [illegible] van raden en secretarissen van legatie, voor het tegenwoordig [illegible] gemeenschap behoorende, *f* 6200.

De consulaten zijn verdeeld als volgt: Algiers *memorie*, Amerika *memorie*, Brazilien, tractement van den consul-generaal *f* 8000 Chili idem van den consul te Valparaisso *f* 1000; Columbia, tractement en toelage van den consul te Bogota, waarnemende het consulaat-generaal aldaar *f* 7000 en tractement van den consul te Maracaibo *memorie*, Denemarken, idem van den consul te Elseneur *f* 200, Egypte, idem van den consul-generaal *f* 5600; Griekenland, idem, en toelage van den consul-generaal, den vice-consul en kanselier *f* 11000; Havanah, tractement van den consul-generaal *f* 3000; Kanarische eilanden, idem van den consul *f* 3000; Marocco, idem van den consul-generaal en gewone spendatie-gelden *f* 8,800; Mexico, toelage van den vice-consul waarnemende het consulaat-generaal, aldaar, *f* 3000; en tractement van den consul te Alvarado en Vera-Cruz *memorie*, Rusland, idem van den waarnemenden consul te Odessa *f* 2000; Tripoli, tractement van den consul en de gewone spendatie-gelden *f* 8000; Tunis, idem van den consul en gewone spendatie-gelden, *f* 7500; Zwitserland, toelage van den consul-generaal, *f* 1200.

3°. afd. *Staatsposterij* *f* 14000, aankoop en reparatie van equipementstukken, nieuwejaars- en kermisgiften *f* 500, reizen der staatsposti[illegible]ons *f* 13,500.

4°. afd. *Kosten voor de nationale nijverheid*: premiën tot ondersteuning van sommige takken van nationale nijverheid, om te strekken tot aanmoediging van fabrijken en trafijken, rederijen visscherijen en landbouw. *f* 240,000.

5°. afd. *Verschillende uitgaven*, *f* 14000, als onderstand en transportgelden, aan en ten behoeve van Nederlandsche zeelieden en militairen, door de gezanten en consuls uitgereikt wordende *f* 4000; geschenken bij verschillende gelegenheden: geschenken aan vreemde gezanten die, ternggeroepen worden, mitsgaders vergoeding van imposition aan de vreemde gezanten, die zulks verkiezen, bij hunne aankomst te geven, *memorie*; geschenken zoo bij het sluiten van tractaten, als bij andere gelegenheden te geven, *memorie*; onkosten der betrekkingen met de Barbarijsche mogendheden *memorie*; en geheime uitgaven *f* 10,000.

— Men schrijft uit Utrecht van den 3den dezer:

» Opgewekt door het verlangen, dat de rouw der Nederlanders over het verlies der algemeen beminde en betreurde Koningin een nationaal karakter aan mogt nemen, en overtuigd, dat daar toe dezelve zijn moest eenvoudig en min kostbaar, maar vooral ook distinctif, opdat uit het rouwteeken blijken mogt, dat het niet was eene gewone familie-rouw, maar dat zij waarlijk aan de nagedachtenis van wijlen H. M. de Koningin was toegewijd, hebben eenige heeren te Zeist zich vereenigd en besloten, om eenen rouwband van zwart krip om den hoed te slaan en daarop aan de linkerzijde eene ronde strik te bevestigen, in het hart van welke een Oranje rosetje is vastgehecht. Mogt dit voorbeeld door geheel Nederland navolging vinden; en vooral ware het wenschelijk dat de schoone kunne, zoo vindingrijk in smaakvolle eenvoudigheid, een of ander sprekend rouwteeken aan hare kleeding hechten mogt, ten einde in deze aan het nationale voorbeeld, onlangs door de Engelsche Natie, bij het verlies van haren Koning, door de beide geslachten gegeven, in Nederland niets toe te geven.

— Men schrijft uit Nijmegen van den 3den dezer:

» Laatstleden Woensdag woedde hier en in de omstreken een schrikkelijk weder. Stormwind, van onweder en stortregen vergezeld, veroorzaakte op vele plaatsen aanzienlijke schade; boomen werden ontworteld, pannen van daken werden nedergeworpen, vensterruiten verbrijzeld, terwijl in de benedenstad de aandrang van water dermate was, dat vele huizen werden geinundeerd. Op de rivier de Waal hebben verscheiden schepen en stoombooten avarij bekomen, terwijl, aan de overzijde der rivier de Waal, eene diligence van den dijk is geslagen, waarvan twee paarden door den val zijn omgekomen. Gelukkig waren geene passagiers in dezelve, terwijl de conducteur met geringe kneuzing is vrijgekomen, en de voerman geene schade bekwam."

De belgische kamer van vertegenwoordigers heeft laatstleden Zaturdag, bij de discussie over de inkomende regten, met eene aanzienlijke meerderheid, een amendement van den heer *Deschamps* aangenomen, waarbij op de laksens, kasimiren en dergelijke wollen stoffen een inkomend regt bepaald wordt van 250 fr. op de 100 kilogr., welk regt voorts zal verhoogd worden met het bedrag der premien, die voor den uitvoer in andere landen wordt verleend.

— Ter Antwerpsche beurs van 4 dezer waren de fondsen genoteerd: Belg. 5 pCt. 101 1/8; 4 pCt. 92 1/4; O. Met. 104 5/8; Sp. Ardoin 19 3/8, 3/4; Diff. 6 1/2; Nap. renten 92 1/2; B. Tavoliere 42 1/2; Sicil. 90 1/2; Rom. L. 100 1/4; Certif. te Antw. 98; Braz. 86. — Wisselkoers op Amst. en Rott. 1/8 pCt. pr. koni.; 1/4 pCt. pr. pap.

De Tunnel of onderaardsche gang onder de Theems is in den ochtend van den 3den November geheel vol water geloopen. Een werkman is daarbij omgekomen.

— De fondsnotering ter Londensche beurs van den 2den was: 3 pCt. gecons. 93; Ned. 2 1/2 58 1/2; Spanje 20 1/2; 20; Passive 4 1/4; coupons 22; Braz. 82 5/8; Columbia 25.

PACHTER MARTIJN en ZIJN VADER, naar het Hoogduitsch. Eerste Stukje. 's Gravenhage, bij W. P. VAN STOCKUM, 1837, 6, 1/2 blads. Prijs *f* 1,30.

Het hierbij aangekondigde stukje is eene vertaling, maar het is eene vertaling, zoodals wij er meer wenschen, en waarvan het nut en tevens daarmede gepaard gaande genoegen ons zoo veel te meer welkom was, omdat het meerendeel der vertalingen in den tegenwoordigen tijd juist niet zeer voldoen aan de wezenlijke behoeften der Natie. De romanschrijverij en de drift om elken nieuwen roman te vertalen, voorziet misschien in de behoeften van eene klasse van menschen, die weinigen tijd over hebben voor ernstiger lektuur, omdat zij er weinig lust toe gevoelen. Voor de zoodanigen zou nogtans het lezen van *Pachter Martijn* van groot voordeel kunnen zijn; want leerzaam onderhoud voor ons zelven en in onzen omgang met anderen wordt hier in ruimen voorraad aangetroffen. Wij betuigen geenszins te behooren tot die Recensenten *ex professo* waarvan in den brief van Oudoom *Jacob* wordt gewag gemaakt; wij rangschikken ons liefst onder de soodanigen bij wie *schten lemaak voor deugd en huim*, voortbrengselen van den geest, die eene nuttige en aangename strekking hebben, altijd eene hartelijke ontvangst wachten mogen. Even als de *Geschriften en*

Beelden van Lessing Wenda, is dit werkje verdeeld in afzonderlijke niet overal met elkaar te zamen hangende hoofdstukken; maar die evenwel allen slechts één doel hebben. Het zou moeijelijk zijn, en het is niet slechts onnoodig, veeleer zelfs verkeerd, om achter elkander af en zonder rust dit boekske door te lezen; het is ons toegeschenen, dat de inhoud van elk hoofdstuk genoegzame stof tot overdenking opleverde, om daarbij stil te staan, en er ernstig over na te peinzen. Aan zoodanige lezers, welke die gewoonte niet hebben, en wie het slechts te doen is, om het behandelde te weten, zonder meer, kunnen wij bijzonder dit boekske aanbevelen als een heerlijk geneesmiddel tegen zoodanige verkeerde gewoonte; zij zullen als van zelven zich gedrongen gevoelen tot nadenken, en het zal hun goed zijn, zulks gedaan te hebben. Na het tot hiertoe gezegde is wel verdere aanbeveling van dit werk overbodig waarvan wij de volgende stukjes verlangend te gemoet zien. De eenvoudige voordragt heeft eene nette en zindelijke uitgave wel verdiend; alle toon was overbodig, omdat de waarde geheel innerlijk in en blijven moest. Wij deelen ten proeve van stijl en inhoud het volgende mede uit het vijfde hoofdstuk, fragment uit een oud kookboek bl. 17.

» Gij hebt een rok, die u bedekt en verwarmt, die u niet slecht[illegible] met een woord: waarmede gij tevreden zijt. Maar nu ziet gij, dat uw buurman eenen nog beteren rok heeft dan gij — zoudt gij nu geen dwaas zijn, als gij daarom met uw rok ontevreden waart! Het blijft nog de vraag of uws buurmans rok werkelijk beter is dan de uwe, dan of het u maar zoo toeschijnt, want gij ziet slechts het uitwendige. Mogelijk heeft hij schooner kleur, maar die spoedig verschiet. Hij is zachter in het gevoel; zal hij daarom langer duren? Wie weet hoe menige schenr, gat, en vlek de naald des kleedermakers en de zwier, waarmede zijn bezitter hem weet te dragen, verbergen? Misschien is het wel een afgedragen kleed, dat de kleermaker heeft moeten omkeeren om met moeite en ter naauwer nood uit de oude lappen een modekleed zamen te lasschen. — Maar gesteld, hij were beter dan de uwe, zoo blijft het nog altijd de vraag, of hij u zoo goed passen zou als uwen buurman? slechts *zoo goed* passen zou als *uw* eigen rok? En were dat ook zoo, wordt uw rok slechter, omdat die van uwen buurman beter is? Mogelijk heeft hij zulke goede onderkleedren niet als gij. En had hij ze ook — welnu, de uwe zijn toch gok niet te verwerpen! — daar komt ons juist uw linker buurman tegen. Goede God, welke lompen moet de arme man dragen, naauwelijks kunnen zij het naakte lichaam bedekken! Hoe verheugt zou hij wezen, als hij ook eenen goeden rok had als gij! — Dan zoo veel vermeet hij naauwelijks. Geef hem uwen ouden nunjas en hij zal er den koning te rijk mede zijn. En met welk een zelfvoldagen zult gij dan het uwen rok daarheen gaan, mensch! die anderen rijker dan koningen kunt maken! «

Breda, den 6. November 1837.

Met genoegen vernemen wij, dat de jeugdige Zangeres Mejuffrouw C. Kinker, uit *Nijmegen*, wier schoone stem en zuivere Zang alom geroemd en toegejuicht worden, voorneemens is, op Donderdag den 9 November, alhier een Groot Vocaal en Instrumentaal Concert te geven in de Zaal Amicitia.

Moge een talrijk kunstminnend publiek, zoo wel van buiten als binnen deze Veiling, hare gunstige hope met eenen gewenschten uitslag bekronen!

---

§§ Heden overleed alhier Mejuf. A. BOON, in den ouderdom van ruim *drieen-tachtig* jaren.

Breda, den 3. November 1837.

GROOT VOCAAL EN INSTRUMENTAAL CONCERT.

HET WELK ZAL GEGEVEN WORDEN DOOR MEJUFVROUW

C. KELLER,

uit Nijmegen,

KLEINE VAN MEJUFVROUW

KUFFERATH.

Op Donderdag 9 November 1837, beginnende des avonds om half zeven ure, in de Zaal Amicitia, te *Breda*, volgens het onderstaande PROGRAMMA.

Eerste Afdeeling.

1. SYMPHONIE.
2. GROOTE SCENE en RECITATIF uit de Opera *Somnambule* van Bellini, gezongen door Mejufvrouw KELLER.
3. CONCERT voor den HOORN, van C. M. von Weber, uitgevoerd door den Heer SCHEDEL.
4. CAVATINA, Jubel-Cantate van Kufferath, gezongen door Mejufvrouw KELLER.
5. OUVERTURE.

Tweede Afdeeling.

6. OUVERTURE.
7. CONCERT voor de CLARINET, van Iwan Muller, door den Heer LUMMELSTOS.
8. AIR VARÉ, van Hermann, gezongen door Mejufvrouw KELLER.
9. FINALE.

De Entrée is bepaald voor den Heer op 99 Cents, voor eene Dame op 60 Cents.

Kinderen onder de Heeren Officieren in uniform 75 Cts. betalen.

Zijnde de Kaartjes aan het Lokaal *Amicitia* te bekomen, alwaar de Plaatsen tegen 10 Cents kunnen besproken worden.

Alom is door de Boekhandelaars F. P. STERK te *Breda* en L. VAN BAKKENES te *Amsterdam* verzonden:

BERIGT VAN INTEEKENING

op

EUROPEESCH MUSEUM

VAN

SCHILDER EN BEELDHOUWKUNST,

zijnde eene verzameling van ruim zeven honderd Staalgravuren, voorstellende de beroemdste Schilderstukken en Beelden uit de eerste kabinetten van Europa.

De uitgave van dit werk zal geschieden in 125 afleveringen ieder met zes Gravuren en Tekst, wekelijks of maandelijks, naar verkiezing der Inschrijvers, te bekomen voor den gering[illegible] prijs van 40 Cents elk.

Uit hoofde der belangrijkheid dezer onderneming en om geene vertraging in de wekelijksche verzending te krijgen, hebben Uitgevers besloten, eerst met Maart 1838 een aanvang daarmede te maken; wordende echter liefhebbers en bevorderaars van het schoone verzocht zoo spoedig mogelijk, bij hunnen gewonen boek- of kunsthandelaar of wel post-directeur in te schrijven, daar de inteekening met den 1sten December wordt gesloten, en naar bevind daarvan, de berekening dezes jaars moet gemaakt worden of de uitgave al dan niet zal kunnen worden ondernomen.

NB. Bij de meeste Boekhandelaars is de Eerste Aflevering als proeve van bewerking ter bezigtiging voorhanden.

Bij J. M. E. MEIJER, Boekhandelaar te *Amsterdam*, is van de Pers gekomen en heeft alom verzonden:

I. Kapitein MARRIJAT; *Jakob Eerlijk*, uit het Engelsch met gegraveerde Titels en Vignetten, 2de of laatste deel gr. 8o. . . . . *f* 3,30.

Idem de 2 deelen kompleet . . . . . » 6,60.

Dit is een der meest gezochte werken van *Marrijat*, zoowel in Engeland, Frankrijk als Duitschland, zoodat de Uitgever niet twijfelt of hetzelve zal thans in Hollandschen tooi gekleed denzelfden bijval erlangen.

II. *Schilderijen zonder Lijsten*, schetsen en beelden van *J. J. Engel*, *J. Möser*, *Körner*, *Müller*, enz., met gelithographeerden titel gr. 8o. . . . . » 2,50.

III. *A. J. Seghe*, de Sekretaris, of licht en schaduw van het menschelijk karakter, een romantisch verhaal met [illegible] gegraveerde plaat, gr. 8o. . . . . » 1,80.

Genoemde Boekhandelaar debiteert met succes:

I. *A. von Tromlitz*, Het Offer, een Historisch-Romantisch Tafereel uit de 16de eeuw, met fraai gegraveerden titel en vignet, 2 deelen kompleet, gr. 8o . . . . . » 3,80.

II. *M. Raymond*, Thadéus de Herrezene, met gegraveerden titel en vignet, 2 deelen kompleet, gr. 8o. . . . . » 3,60.

Men leze over deze beide laatste werken de gunstige beoordeelingen in onze meest gezochte Maandwerken.

Bij de Uitgevers dezer ziet het licht

DE MILITAIRE SPECTATOR,

Tijdschrift voor het Nederlandsche Leger;

6de deel, No. 6.

Inhoudende: I. Bladen uit het Dagboek van een Koninklijken Saksischen Officier, welke de Veldtogten van 1814 en 1815 in het 7de Fransche Legerkorps bijwoonde. II. Geschiedkundige nasporingen omtrent de uitvinding en eerste aanwending der Bajonet op het Schietgeweer, door den Kapitein Ingenieur F. G. W. Merkes. III. Een woord over de Uitvoering van het Koninklijk Besluit van 8 September 1835, door den Hoofdredacteur J. C. van Rijneveld. IV. Verscheidenheden. V. Bijlagen, Laatste Benoemingen, Overplaatsingen en Veranderingen bij het Leger.

ALMANACH DE GOTHA pour 1838 . . . . . *f* 3,30

ALMANAK VOOR HOLLANDSCHE BLIJGEESTIGEN, 1837 . . . . . » 2,80

Dictionnaire de l'Industrie manufacturière, Commerciale et Agricole, Ouvrage accompagné d'un grand nombre de figures intercalées dans le texte, tome I . . . . . » 7,20.

Eléments de Physique expérimentale et de météorologie, par M. Pouillet, 2 vol. 8o. Avec *Atlas* . . . . . » 8,—.

Esquisses Historiques, Physiologiques et Critiques et l'Armée Française, par A. Maurin. *Lithographiées* et *Vignettes sur Bois*, 2 vol. 8o. . . . . » 7,50

Te Breda, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.